

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Miroslavy Honusové a JUDr. Martina Láníčka ve věci

žalobce: **D. C. N.**, vietnamský státní příslušník
zastoupený zmocněnkyní JUDr. A. N.
bytem N. 847/7, O.-P.

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 9. 2018 č. j. MV-98460-5/SO-2018, ve věci
povolení k přechodnému pobytu

takto:

- I. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 17. 9. 2018 č. j. MV-98460-5/SO-2018 **se zrušuje** a věc **se vrací** žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 4 000 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje

1. Podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 17. 9. 2017 č. j. MV-98460-5/SO-2018, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 30. 5. 2018 č. j. OAM-6481-34/PP-2017, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o povolení k přechodnému pobytu.
2. Žalobce v podané žalobě uvedl, že podal žádost o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky jako rodinný příslušník občana EU dle § 15a zák. č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, v platném znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Žalobce uvedl, že žádost podal jako rodič dětí, kteří jsou občany České republiky, přičemž existence tohoto příbuzenského vztahu nebyla v řízení zpochybněna. Správní orgán zamítl žádost s odůvodněním, že žalobce o své děti nepečuje. Tento závěr však učinil pouze na základě rozsudku Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 15. 3. 2012 sp. zn. 90 P 488/2010, kterým byl žalobce jako otec zbaven rodičovské zodpovědnosti k nezletilým dětem N., V. a M. N. Označený rozsudek vycházel ze situace existující v roce 2012, což je více než 6 let. Žádné šetření aktuální situace v rodině neproběhlo. Žalobce již v prvostupňovém řízení tvrdil a dokládal, že se situace v poslední době výrazně změnila, kdy s dcerami je v pravidelném kontaktu, navštěvují se a výživné je řádně hrazeno a syn poté, co dosáhl věku 18 let, a již nebyl vázán rozsudkem soudu o svěření do péče matky, se přestěhoval k otci do S., kde spolu bydlí ve společné domácnosti. Otec mu pomáhá finančně i jinak. Všechny děti s ohledem na jejich věk výraznou pomoc a podporu také ze strany otce potřebují. K prokázání těchto skutečností doložil žalobce nájemní smlouvu, v níž je uveden také syn M. a písemné vyjádření všech tří dětí. Správní orgány obou stupňů však k těmto důkazům vůbec nepřihlédly. K písemným vyjádřením dětí žalovaná uvedla pouze, že podpisy na nich nejsou úředně ověřeny, i když žádnou takovou povinnost zákon nestanoví. Nezkoumala blíže argumenty v nich uvedené, děti ani jejich matku nevyslechla. Podobným způsobem vyhodnotila také předloženou nájemní smlouvu. Žalovaná neprovedla pobytovou kontrolu, aby zjistila, zda syn s otcem skutečně bydlí. Zcela neopodstatněný je závěr žalované, že otec ani není oprávněn péči synovi poskytovat, neboť byl zbaven rodičovské odpovědnosti. Žalovaná přitom nereflektovala, že syn dosáhl zletilosti v listopadu 2017 a od té doby sám rozhoduje o tom, s kým bude bydlet, a jak bude utvářet vztahy k rodičům. Žalobce namítl, že žalovaná vycházela z neúplných a neaktuálních informací, týkajících se osobního a rodinného života žalobce, sama pro zjištění skutečného stavu věci neučinila ničeho a předložené důkazy nevzala v úvahu. Svůj postup blíže nezdůvodnila. Argumentuje pouze, že v případě řízení na žádost je předkládání důkazů záležitostí žadatele. Takový závěr však odporuje základním zásadám správního řízení. Závěry žalované o neexistenci rodinných vazeb jsou nepodložené a nepřezkoumatelné.
3. Žalovaná ve vyjádření uvedla, že trvá na zákonnosti a správnosti napadeného rozhodnutí a odmítá námitky uvedené v žalobě jako nedůvodné, přičemž v podrobnostech odkazuje na obsah napadeného rozhodnutí, když žalobce v žalobních bodech uplatnil stejné námitky jako v odvolání.
4. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 zák. č. 150/2002

Sb., soudního řádu správního, v platném znění – dále jen „s. ř. s.“) a byl vázán žalobními body uvedenými v žalobě.

5. Z obsahu správních spisů krajský soud zjistil, že žalobce podal dne 26. 4. 2017 žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu podle ust. § 87b zákona o pobytu cizinců, která však neměla veškeré zákonem požadované náležitosti. Proto byl žalobce výzvou správního orgánu I. stupně ze dne 12. 1. 2018 č. j. OAM-6481-16/PP-2017 vyzván k odstranění vad žádosti, a to k doložení platného cestovního dokladu, fotografie, dokladu prokazujícího, že účastník řízení je rodinným příslušníkem občana EU podle ust. § 15a zákona o pobytu cizinců, doklad o zajištění ubytování a doklad o zdravotním pojištění. Žalobce k žádosti doložil své fotografie a cestovní doklad, dále rodný list dětí M., V. a N. N., státních příslušníků České republiky. Součástí spisu je také rozsudek Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 11. 4. 2017 č. j. 90 P 488/2010-214, dle kterého se ústavní výchova dětí zrušuje a tyto jsou svěřeny do péče matky. Dále žalobce předložil pojistnou smlouvu o základním zdravotním pojištění a smlouvu o nájmu bytu na adrese N. 296 ve S. ze dne 1. 4. 2018, se sjednáním nájmu na dobu neurčitou, v níž jsou jako nájemníci uvedeni žalobce a jeho syn M. N. Součástí správního spisu je také rozsudek Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 9. 3. 2011 sp. zn. 90 P 488/2010-74, jímž bylo rozhodnuto o nařízení ústavní výchovy dětí, a z něhož vyplývá, že matka dětí s otcem nežije ve společné domácnosti po dobu více než 7 let, otec dětí se o ně vůbec nezajímá a přesnou adresu jeho pobytu matka dětí nezná. Dále je součástí spisu rozsudek Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 15. 3. 2012 č. j. 90 P 488/2010-116, jímž byl žalobce zbaven rodičovské zodpovědnosti ve vztahu k v té době nezletilým dětem. Správnímu orgánu bylo doloženo také potvrzení o studiu M. N. vystavené Střední školou technickou a zemědělskou v Novém Jičíně, z něhož vyplývá, že tento byl ve školním roce 2017-2018 studentem denní formy studia studijního oboru strojní mechanik, a to 3. ročníku.
6. Rozhodnutím ze dne 30. 5. 2018 č. j. OAM-6481-34/PP-2017 správní orgán I. stupně rozhodl o zamítnutí žádosti žalobce podle ust. § 87e odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců. V odůvodnění rozhodnutí správní orgán I. stupně uvedl, že žalobce prokázal, že je otcem tří dětí, které jsou státními příslušníky ČR a tedy občany EU, z nichž nezletilé N. a V. byly soudem svěřeny do výhradní péče matky a zletilý M., který ještě nedosáhl věku 21 let, dle žalobcova tvrzení žije s ním jako otcem ve společné domácnosti. Správní orgán I. stupně se proto zabýval splněním zákonné podmínky, zda žalobce jako rodič o svého syna, jakožto občana mladšího 21 let skutečně pečuje. Správní orgán I. stupně poukázal na rozsudek Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 31. 1. 2014 sp. zn. 3 T 2/2014, jímž byl žalobce za neplnění zákonné povinnosti vyživovat nezletilé děti odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 7 měsíců, a dále poukázal na rozsudek Okresního soudu v Novém Jičíně ze dne 1. 4. 2017 sp. zn. 90 P 488/2010, jímž byla nezletilým dětem zrušena ústavní výchova, nicméně byly svěřeny do výhradní péče matky, a to na základě vyjádření dětí samotných. K předložené nájemní smlouvě správní orgán I. stupně uvedl, že z ní není zřejmé, zda ji podepsal žalobce či jeho syn a není tedy způsobilá prokázat, že žalobce o svého syna skutečně pečuje. Jelikož na nájemní smlouvě je pouze jeden podpis za stranu nájemců ve formě „N.“, nemá správní orgán za prokázané, že M. N. je účastníkem smluvního vztahu. Jiný doklad, z něhož by bylo zřejmé poskytování péče žalobcem zletilému synovi, doložen nebyl. Dále správní orgán I. stupně vyhodnotil potvrzení o studiu M. N., z něhož plyne, že je sice studentem denní formy studia, avšak

studijní obor je oborem tříletým, po jehož ukončení získá absolvent výuční list, takže ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí synovi žalobce zbývá pouhý měsíc studia. V další části rozhodnutí správní orgán I. stupně vyhodnotil, že nejsou naplněna ani další ustanovení zákona o pobytu cizinců, podle nichž by bylo možno považovat žalobce za rodinného příslušníka občana EU. Poukázal rovněž na správní praxi, podle které skutečná péče o dítě zahrnuje pouze případy, kdy cizinec potomkovi prokazatelně zajišťuje základní potřeby, osobně se o něj stará, a to s ohledem na věk dítěte, vychovává jej a vytváří mu optimální podmínky pro jeho zdárný rozvoj. Není podmínkou, aby žil s dítětem ve společné domácnosti, ale je nezbytné, aby se na péči o něj významným způsobem podílel.

7. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, v němž uvedl k existenci rodinných vazeb, že se od roku 2017 jeho vztahy s dětmi výrazně změnily, když je v pravidelném kontaktu s dcerami, které žijí s matkou, ale otce navštěvují a tráví s ním čas. Otec se také aktivně podílí na jejich výchově a pomáhá jim i finančně a plní vyživovací povinnost. Syn M. se poté, co dosáhl zletilosti a není již vázán rozhodnutím soudu o svěření do péče matky, rozhodl bydlet s otcem, takže žalobce pro ně oba zajistil bydlení ve S. a syn je také uveden v nájemní smlouvě jako společný nájemce. Kromě toho, že bydlí ve společné domácnosti, žalobce synovi všestranně pomáhá po finanční stránce i v otázce řešení životních situací. Syn sice ukončil studium na střední škole, pomoc otce ale potřebuje, protože dosud nemá zaměstnání a je na pomoci otce závislý finančně. Otec mu přislíbil podporu také v případě, že by se rozhodl ve studiu pokračovat. Žalobce zdůraznil, že správní orgán se aktuální situací v rodině vůbec nezabýval, nevyslechl ani matku, ani děti a místo výsledku syna či provedené bytové kontroly v místě společného bydliště, bez podrobnějšího odůvodnění zpochybnil podpis na smlouvě a existenci společného bydlení. Žalobce zdůraznil, že je povinností správního orgánu postupovat tak, aby byl zjištěn skutečný stav věci, o němž by nemohly být pochybnosti. Tuto povinnost správní orgán nesplnil a svůj postup nijak neodůvodnil. Proto jeho závěr o neexistenci rodinné vazby podle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců není podložený a odůvodněný. Přílohou odvolání je písemné potvrzení matky, že obě dcery budou ve dnech 8. – 10. 6. 2018 na návštěvě u otce, dále písemné vyjádření dcery V. i dcery N., že s otcem nyní dobře vychází, otec se o ně zajímá, ptá se na jejich potřeby, o víkendu u něj obě sestry přespávají a mají se dobře. Otec s nimi také nakupuje a plánují společné prázdniny. Každá z dcer vyslovila přání, aby otec zůstal v České republice. Syn M. N. ve svém písemném prohlášení uvedl, že od dubna 2018 bydlí s otcem ve společné domácnosti, od matky se odstěhoval, s otcem si dobře rozumí, otec mu hodně pomáhá, koupil mu starší auto, zařídil brigádu a dává mu peníze na jídlo. Slíbil mu také, že mu pomůže, kdyby chtěl dále studovat. Také sestry s otcem vycházejí dobře a plánují společné prázdniny. Syn by chtěl, aby otec mohl zůstat v České republice. Přílohou odvolání je dále smlouva o nájmu s podpisy obou nájemců, tj. žalobce i jeho syna, které jsou úředně ověřeny.

8. O odvolání žalobce bylo rozhodnuto napadeným rozhodnutím žalovaného.

9. Podle ust. § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, rodinným příslušníkem občana Evropské Unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho:

- a) manžel;
- b) rodič, jde-li o občana Evropské Unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje;

Shodu s prvopisem potvrzuje

- c) potomek mladší 21 let nebo takový potomek manžela občana Evropské Unie; anebo
- d) potomek nebo předek manžela občana Evropské Unie, pokud je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské Unie nebo jeho manželem, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt.

10. Obsahem správních spisů má krajský soud za prokázané, že správní orgány obou stupňů nezjistily náležitě skutkový stav, tj. rozhodovaly bez dostatečné znalosti žalobcovy aktuální rodinné situace. Správní orgán I. stupně nad rámec podkladů předložených žalobcem doplnil do správního spisu toliko rozsudky Okresní soudu v Novém Jičíně, které však vypovídají o rodinných poměrech žalobce v době minulé, a nikoliv o aktuálním stavu. Žalobce přitom od počátku řízení tvrdil, že rodinné poměry dostaly zásadní změny. Za účelem prokázání předložil správnímu orgánu I. stupně nájemní smlouvu, kterou prokazoval existenci společné domácnosti se zletilým synem, který je mladší 21 let a potvrzení o jeho studiu. Správní orgán I. stupně tyto důkazy v prvostupňovém rozhodnutí vyhodnotil na straně 5 prvostupňového rozhodnutí tak, že žalobcovo tvrzení, že v současné době pečuje o svého syna, nebylo ničím podloženo. Z předložené nájemní smlouvy není zřejmé, zda ji podepsal žalobce nebo jeho syn a není způsobila prokázat, že žalobce o svého syna skutečně pečuje. Potvrzení o studiu M. N. správní orgán I. stupně vyhodnotil tak, že sice prokazuje, že syn žalobce je studentem denní formy studia, nicméně studuje dle informací z veřejné datové sítě tříletý studijní obor, po jehož ukončení získá výuční list a k datu vydání rozhodnutí správního orgánu I. stupně zbývá synovi žalobce pouhý měsíc studia. Na základě tohoto vyhodnocení dospěl správní orgán I. stupně k závěru, že žalobce nelze považovat za rodinného příslušníka občana EU ve smyslu ust. § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

11. Žalobce proti tomuto závěru brojil odvoláním, v němž namítal nedostatečně zjištěný skutkový stav a ke svým rodinným poměrům v příloze odvolání předložil písemná prohlášení všech tří dětí a smlouvu o nájmu opatřenou tentokrát podpisy otce i syna, navíc úředně ověřenými.

12. Žalovaná v napadeném rozhodnutí vypořádala odvolací námitky žalobce v části III., kde setrvala na závěru, že žalobce nedoložil žádné doklady o tom, že by o syna skutečně pečoval. Navíc žalovaná dodala, že o něj pečovat ani nemohl, neboť byl zbaven rodičovské odpovědnosti. Dále zdůraznila, že žalobce není k poskytování péče z titulu rodičovství zásadně oprávněn, a proto k tvrzené dobrovolné péči nelze přihlížet. Prohlášení dětí žalobce, která tvoří přílohu odvolání, byla v napadeném rozhodnutí toliko konstatována bez jakéhokoli vyhodnocení. Dále žalovaná uvedla, že ukončením studia na střední škole ve školním roce 2017/2018 přestal být syn žalobce nezaopatřeným dítětem.

13. Závěry žalované jsou částečně nesprávné a dále nepřezkoumatelné. Názor žalované, že žalobce není oprávněn poskytovat synovi péči jako rodič, resp. že k dobrovolné péči nelze přihlížet, je zcela absurdní a nemá oporu v zákoně. Skutečnost, že syn žalobce ukončil studium a z hlediska zák. č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (str. 4 napadeného rozhodnutí) tedy již není nezaopatřeným dítětem, je sama o sobě z pohledu

péče otce o jeho osobu irelevantní. Ust. § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců péči o dítě mladší 21 let tímto způsobem nelimituje. Podrobnosti soužití s otcem a formu jeho péče popsal syn v písemném prohlášení, které bylo součástí odvolání, a které žalovaná žádným způsobem v napadeném rozhodnutí nereflektovala, stejně jako nevyhodnotila písemné vyjádření obou dcer a nájemní smlouvu doplněnou úředně ověřenými podpisy obou nájemců.

14. Žalovaná v napadeném rozhodnutí (str. 3 poslední odstavec) odkázala na výzvu č. j. OAM-6481-16/PP-2017, která je součástí správního spisu, a kterou byl žalobce poučen o svých právech a povinnostech v řízení, včetně návrhu důkazů. To, že žalobce nenavrhl výsledky svých nebo dalších osob, vyhodnotila žalovaná jako nedostatečnou součinnost žalobce v řízení. Je pravdou, že označená výzva obsahuje vyčerpávající poučení žalobce o jeho právech a povinnostech v probíhajícím správním řízení, nicméně žalobce nemusí mít vědomost o tom, že důkazy, které předložil, a které zřejmě považoval za vyčerpávající, nejsou dostatečné pro prokázání oprávněnosti jeho žádosti. Žalobce ze svého pohledu relevantní důkazy předložil, a pokud správní orgán vyhodnotil, že jsou nedostačující, měl žalobce vyzvat k jejich doplnění, případně sám provést úkony, které by přispěly ke zjištění skutečného stavu věci. Lze souhlasit s žalovanou, že provádění výsledku účastníků nebo pobytových kontrol není v případě řízení o udělení povolení k přechodnému pobytu vždy nezbytným úkonem (str. 3 poslední odstavec napadeného rozhodnutí), ale pokud takový úkon může přispět k dostatečně zjištěnému skutkovému stavu, je povinností správního orgánu jej provést. I v řízení, které je zahájeno na žádost žadatele, má správní orgán povinnost zjistit skutečný stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, tj. postupovat v souladu s ust. § 3 zák. č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění (dále jen „správní řád“). Ani v takovém řízení tedy nemůže správní orgán vycházet pouze z údajů předestřených účastníkem řízení, ale je povinen dbát své povinnosti vyplývající z tohoto zákonného ustanovení. Ust. § 3 správního řádu vyjadřuje zásadu tzv. materiální pravdy a s tím související hlavní odpovědnost správního orgánu za shromažďování důkazů a jiných podkladů pro vydání rozhodnutí (srov. přiměřeně rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 2. 2016 č. j. 20 Ad 20/2015-36).
15. V posuzované věci správní orgán I. stupně vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu a žalovaná tuto vadu nezhojila tím, že by se zabývala odvolacími námitkami a doplnila dokazování či vyhodnotila důkazy předložené žalobcem, ač k tomu byla podle ust. § 3 správního řádu povinna. I když je v posuzovaném správním řízení důkazní břemeno na straně žadatele, správní orgán nemůže rozhodnout bez náležitě zjištěného skutkového stavu.
16. Na základě shora uvedené argumentace krajský soud napadené rozhodnutí zrušil pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí (§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.), dále proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění (§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.) a konečně pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (§ 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s.). Současně byla věc vrácena žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

17. O nákladech řízení bylo rozhodnuto v souladu s ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., když procesně úspěšnému žalobci vznikly náklady zaplacením soudních poplatků, a to za podanou žalobu (3 000 Kč) a za úspěšný návrh na přiznání odkladného účinku žalobě (1 000 Kč). Celkem tedy žalobci vznikly náklady řízení v částce 4 000 Kč.
18. Vzhledem k odlišné úpravě s. ř. s. a zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v platném znění (dále jen „o. s. ř.“), týkající se nabytí právní moci rozhodnutí, stanovil soud žalované k plnění lhůtu 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 5 s. ř. s., § 159 a § 168 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nesplní-li povinná dobrovolně, co ji ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava 21. února 2019

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu